

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

ІХ ВСЕУКРАЇНСЬКА
НАУКОВО-МЕТОДИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

«БОЛОНСЬКИЙ ПРОЦЕС:
СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ»

18-19 листопада 2010 року

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ

Частина 1:

Київ
НТУУ «КПІ»
2010

ІНТЕРАКТИВНА ЛЕКЦІЯ, ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ СПРІЙНЯТТЯ МАТЕРІАЛУ В.О. Піддубний, А.О. Піддубний.....	214
ПРОБЛЕМИ ЯКОСТІ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ ХІМІКІВ-ТЕХНОЛОГІВ І.М. Астрелін, О.В. Сангінова.....	216
ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ДІАГНОСТУВАННЯ РІВНЯ ЗНАТЬ С.Г. Степаненко.....	218
КОМПЛЕКТ ЕЛЕКТРОННИХ КУРСІВ З ВИЩОЇ МАТЕМАТИКИ ДЛЯ НТУУ «КПІ» І.В. Алексеева, В.О. Гайдей, О.О. Диховичний, Н.Р. Коновалова, Л.Б. Федорова.....	220
ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ З ІНДИВІДУАЛЬНОЮ ТРАЄКТОРІЄЮ О.М. Сікоза, О.Ю. Редьога.....	222
АКТУАЛЬНІСТЬ ПІДВИЩЕННЯ РОЛІ КОМП'ЮТЕРНОЇ ІНЖЕНЕРНОЇ ГРАФІКИ В НАВЧАННІ СТУДЕНТІВ ТЕХНІЧНИХ УНІВЕРСИТЕТІВ В АСПЕКТІ ВПРОВАДЖЕННЯ БОЛОНСЬКОГО ПРОЦЕСУ В.В. Ванін, Г.А. Вірченко, Г.П. Грязнова.....	225
ВИКОРИСТАННЯ ЗНАТЬ З ІНЖЕНЕРНОЇ ТА КОМП'ЮТЕРНОЇ ГРАФІКИ ПРИ СИСТЕМНІЙ ПІДГОТОВЦІ БАКАЛАВРІВ ІНЖЕНЕРНО-ТЕХНІЧНОГО ПРОФІЛЮ В.П. Юрчук, В.М. Бакалова, М.Г. Макаренко.....	227
✓ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ НАВИЧКІВ У СТУДЕНТІВ ПРИ ВИКЛАДАННІ КУРСУ ТОКСИКОЛОГІЧНОЇ ХІМІЇ О.В. Вельчинська, І.В. Ніженковська.....	230
✓ РОЗВИТОК ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИХ МОЖЛИВОСТЕЙ СТУДЕНТІВ ПРИ НАВЧАННІ ТОКСИКОЛОГІЧНОЇ ХІМІЇ НА ФАРМАЦЕВТИЧНОМУ ФАКУЛЬТЕТІ І.В. Ніженковська, О.В. Вельчинська.....	232
✓ СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ВИКЛАДАННЯ ТОКСИКОЛОГІЧНОЇ ХІМІЇ У СВІТЛІ ПОЛОЖЕНЬ БОЛОНСЬКОЇ ДЕКЛАРАЦІЇ О.В. Вельчинська.....	234
СТРУКТУРА КЛІНІЧНО ОРІЄНТОВАНОГО ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ З ОНКОЛОГІЇ ЗІ СТУДЕНТАМИ МЕДИЧНОГО НАПРЯМКУ ПІДГОТОВКИ У РАМКАХ БОЛОНСЬКОГО ПРОЦЕСУ І.М. Бондаренко, В.Ф. Завізіон, В.С. Машталер, О.І. Асеев, К.О. Дмитренко.....	237
НАША КОНЦЕПЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПОСІБНИКА З КЛІНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН В.Ф. Завізіон, І.М. Бондаренко, В.С. Кислицина.....	238

МЕТОДИЧЕСКОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ ЗАНЯТИЯ ПРИ ЦИКЛОВОЙ СИСТЕМЕ ЗАНЯТИЙ В МЕДИЦИНСКОМ ВУЗЕ И.Н. Бондаренко, В.Ф. Завізіон, В.Е. Машталер, А.И. Асеев, В.С. Кислицина.....	241
ОСОБЛИВОСТІ РЕОРГАНІЗАЦІЇ КУРСУ БІОХІМІЇ ЗА ПРИНЦИПАМИ БОЛОНСЬКОГО ПРОЦЕСУ В МЕДИЧНОМУ ВУЗІ Т.О. Журавель, О.М. Бакурова, Ю.Д. Турсунова, О.П. Шатова, Б.Г. Борзенко.....	243
ФАРМАЦЕВТИЧНА ХІМІЯ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ ТА У СВІТЛІ ПОЛОЖЕНЬ БОЛОНСЬКОЇ ДЕКЛАРАЦІЇ В.Ф. Москаленко, І.В. Ніженковська, О.В. Вельчинська, А.С. Ягупова.....	245
✓ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ФАРМАЦЕВТА В НАЦІОНАЛЬНОМУ МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ІМ. О.О. БОГОМОЛЬЦЯ В УМОВАХ БОЛОНСЬКОЇ СИСТЕМИ ОСВІТИ В.Ф. Москаленко, І.В. Ніженковська, О.В. Вельчинська, А.С. Ягупова.....	246
ПРИКЛАД ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНОЇ МОДЕЛІ НАВЧАННЯ ПРИ ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІНИ «ІНФЕКЦІЙНІ ХВОРОБИ» О.А. Голубовська, А.В. Шкурба, Н.В. Митус, О.В. Вінницька, Л.А. Климанська, О.О. Подолок, К.І. Чепілко, О.В. Безродна.....	248
ВІПРОВАДЖЕННЯ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС ПЕДАГОГІЧНИХ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ Г.М. Трегубова.....	249
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФУНДАМЕНТАЛЬНОСТІ ПІДГОТОВКИ В ДОСЛІДНИЦЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ А.В. Підгорний, Т.М. Назарова.....	252
ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ЗАГАЛЬНА ХІМІЯ» ДЛЯ СТУДЕНТІВ НАПРЯМУ ПІДГОТОВКИ «ЕКОЛОГІЯ, ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ТА ЗБАЛАНСОВАНЕ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ» О.В. Кофанова, Т.М. Назарова.....	254
ЗМІСТ, ФОРМИ Й МЕТОДИ ОРГАНІЗАЦІЇ МОДУЛЬНОГО НАВЧАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН У ТЕХНІЧНИХ УНІВЕРСИТЕТАХ О.І. Андрус, Є.Г. Скловська.....	256
МОДУЛЬНИЙ ПРИНЦИП СИНТЕЗУ ЗНАТЬ В ДИПЛОМНОМУ ПРОЕКТУВАННІ ЗА НАПРЯМОМ «ЕЛЕКТРОМЕХАНІКА» С.П. Шевчук, В.М. Сліденко, І.С. Рябенко.....	259
СТОСОВНО ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ТЕХНІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ ЗА КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЮ СИСТЕМОЮ Н.О. Балахонова.....	260
ЕТИЧНИЙ КОДЕКС УНІВЕРСИТЕТУ ЯК ПСИХОЛОГІЧНИЙ КОНТРАКТ МІЖ ВИКЛАДАЧАМИ, СТУДЕНТАМИ ТА АДМІНІСТРАЦІЄЮ О.В. Витославська.....	263

засоби, як відомі студентам, так і невідомі сполуки та проводять їх ідентифікаційний аналіз. Тобто на кожному практичному занятті виконується учбово-дослідницька робота. Найважливішою є проблема забезпечення студентів навчально-методичною літературою. Співробітниками кафедри біоорганічної, біологічної та фармацевтичної хімії проводиться значна робота з переробки блоків навчально-методичної інформації відповідно до сучасних вимог. У цьому напрямку важливим моментом є створення власних навчально-методичних посібників, які включають теоретичний матеріал з синтезу та аналізу лікарських та парфумерно-косметичних засобів згідно вимог сучасної аналітичної нормативної документації.

Для перевірки теоретичної підготовки студентів до практичних занять методичні розробки внесено питання для самостійної роботи, тестові та ситуативні завдання, розрахункові задачі. На кожному практичному занятті проводиться тестовий контроль, а в кінці семестру – підсумковий тестовий контроль теоретичних знань та практичних навичок студентів. Крім того створено та постійно доповнюється база тестових завдань для проведення ліцензійного іспиту у системі "КРОК", як у письмовому так і комп'ютерному варіантах для проведення передекзаменаційного контролю якості знань студентів.

Одним з важливих напрямків методичної роботи кафедри біоорганічної, біологічної та фармацевтичної хімії є використання рейтингової системи оцінки знань студентів, яка враховує систематичну навчальну діяльність студента пов'язану зі здобуттям теоретичних знань, вмінь, практичних навичок. Критерії рейтингової оцінки, як і використання тестів, дозволяють запобігти суб'єктивізму оцінювання знань студентів.

Всі впроваджені на кафедрі новітні засоби навчання показали свої переваги в одній з важливіших задач навчального процесу: підвищення якості підготовки майбутніх провізорів і оцінювання готовності майбутнього фахівця професійної діяльності.

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ФАРМАЦЕВТА В НАЦІОНАЛЬНОМУ МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ІМ. О.О. БОГОМОЛЬЦЯ УМОВАХ БОЛОНСЬКОЇ СИСТЕМИ ОСВІТИ

**В.Ф. Москаленко, І.В. Ніженковська,
О.В. Вельчинська, А.С. Ягупо**

Національний медичний університет імені О.О.Богомольця

У зв'язку із становленням фармацевтичного ринку та бурхливим розвитком вітчизняної фармацевтичної індустрії, наявністю суперечностей між професійними вимогами, які висуваються до фармацевта і сучасними умовами р

звитку фармацевтичного ринку, системою і змістом професійної підготовки фахівця, проблема якісної професійної підготовки майбутніх фармацевтів у вищих навчальних закладах, формування їх професійної компетентності в умовах сьогодення набуває особливої актуальності.

Компетентність у професійній підготовці фармацевта розглядається як інтегрована характеристика особистості фахівця, що включає компетенції та здатність виконувати певні виробничі функції щодо кваліфікованого забезпечення населення лікарськими засобами.

Згідно до аналізу наукових досліджень щодо структури професійної компетентності визначаються наступні компоненти професійної компетентності фармацевта: особистісний, когнітивний, практичний, оцінно-рефлексивний.

Особистісний компонент має такі складові: мотиви, потреби, цілі, наявність інтересу до поглибленого вивчення фахових дисциплін; прагнення до творчості в професійній діяльності, об'єктивність і самокритичність в оцінці досягнутого рівня розвитку власної професійної компетентності.

Когнітивний компонент є системою набутих теоретико-методологічних знань з гуманітарних та соціально-економічних, природничо-наукових (фундаментальних) та професійних (фармацевтичних) дисциплін, необхідних для забезпечення професійної діяльності та спілкування.

Практичний компонент включає набуття професійних умінь, необхідних та достатніх для успішного здійснення професійної діяльності, визначених у галузевому стандарті підготовки фармацевта. Слід додатково виділяти групу комунікативних умінь, які є особливою складовою підготовки майбутніх фармацевтів. Це – здатність розуміти взаємини людей, адекватно сприймати ситуацію спілкування, толерантність, емпатійність, адаптивність і комунікабельність.

Оцінно-рефлексивний компонент включає: здатність застосовувати знання і вміння для здійснення професійної фармацевтичної діяльності, творчий підхід у вирішенні конкретних задач технологічного, організаційного, пошукового, аналітичного, комунікативного характеру; здатність до самоосвіти й самовдосконалення; сформованість таких якостей як креативність ініціативність, налаштованість на співробітництво, здатність до передбачення, критичного прогнозування результатів діяльності й відносин, що відображається у володінні прийомами фармацевтичної опіки. Оцінно-рефлексивний компонент є регулятором особистісних досягнень, самоврядування, поштовхом до самопізнання, професійного росту, розвиткрефлексивних здібностей і формуванню індивідуального стилю роботи.

Діяльність фармацевта не повинна обмежуватись тільки реалізацією лікарських засобів та виробів медичного призначення. Практика свідчить, що не мало відвідувачів аптеки звертаються до фармацевта з метою одержання необхідної консультації стосовно вибору та застосування лікарського засобу, виробів медичного призначення тощо. За результатами досліджень ВООЗ, до найбільш загальних професійних компетенцій фармацевтів можна віднести:

знання, вміння й навички з професійної області; комунікативні вміння й навички, здатність вести бесіду, спілкуватись з відвідувачами аптечних закладів

Як відомо, на етапі працевлаштування випускники гостро відчувають проблему власної конкурентоспроможності. Конкурентоспроможність є результатом набуття професійної компетентності, адже суть основних положень Болонської декларації полягає в побудові європейського простору вищої освіти, що сприяє мобільності й розширенню можливостей працевлаштування громадян, а також станню міжнародної конкурентоспроможності європейської вищої освіти.

Застосування компетентнісного підходу до підготовки фармацевтів фармацевтичному факультеті Національного медичного університету О.О. Богомольця та до розробки нових галузевих стандартів вищої освіти винне призвести до формування нової системи діагностики: від оцінки знань до оцінки компетенцій та визначення рівня компетентності.

Перспективним залишається впровадження нових технологій організації навчального процесу та формування особистісних якостей майбутнього фармацевта

ПРИКЛАД ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНОЇ МОДЕЛІ НАВЧАННЯ ПРИ ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІНИ «ІНФЕКЦІЙНІ ХВОРОБИ»

**О.А. Голубовська, А.В. Шкурба, Н.В. Митченко,
О.В. Вінницька, Л.А. Климанська, О.О. Подоланська,
К.І. Чепілко, О.В. Безродна**

Національний медичний університет імені О.О. Богомольця

Втілення Болонського процесу в сучасну медичну освіту потребує створення таких умов навчання, за яких кожен студент мав би можливість розвинути свій інтелект та бути готовим до творчої самореалізації. Особливістю роботи лікаря є поєднання глибокого клінічного мислення та розвинутих навичок спілкування з колегами, а саме: висловити, обґрунтувати та відстояти власну точку зору на ту чи іншу клінічну проблему, прийняти до уваги аргументовані думки колег та мати здатність віднайти спільне рішення. Одним із інструментів формування цього вміння у студента є інтерактивна модель навчання (від англ. "inter" – взаємний, "act" – діяти).

На кафедрі інфекційних хвороб з цією метою використовуються клінічний розбір хворих або клінічна ситуаційна задача. Навчальна група ділиться на 2 підгрупи, з ними по черзі проводиться курація одного хворого під керівництвом викладача або, за відсутності тематичних хворих, розглядається одна і та сама ситуаційна задача.